

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Pieksämäen vesienhoitoryhmän kokous 23.4.2020

Muuri Liisa

23.4.2020

Esityslista

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen
2. Edellisen kokouksen [pöytäkirja](#)
3. Vehka-Uuhilampien kunnostus, tilannekatsaus
4. Muut lintuvesikunnostukset
5. Kyyveden-Pieksämäen kalatalousalueen KHS/VHS-suunnitelma, tilannekatsaus
6. Pieksänjärven pohjapatoasia
7. Osakaskuntien yhdistämishanke
8. Pieksämäen seudun vesienhoitohankkeet
9. Muut esille tulevat asiat
10. Seuraava kokous
11. Kokouksen päättäminen

Vehka- ja Uuhilampi

- Raportti valmistui 2019 loppupuolella
- Luettavissa Etelä-Savon vesienhoidon blogisivustolla

Tutustu raporttiin!

VEHKA- JA UUHILAMMEN
LUONTOSELVITYKSET, NATURA-ARVIOINTI
JA KUNNOSTUSVAIHTOEHTOJEN VERTAILU
LOPPURAPORTTI 2019

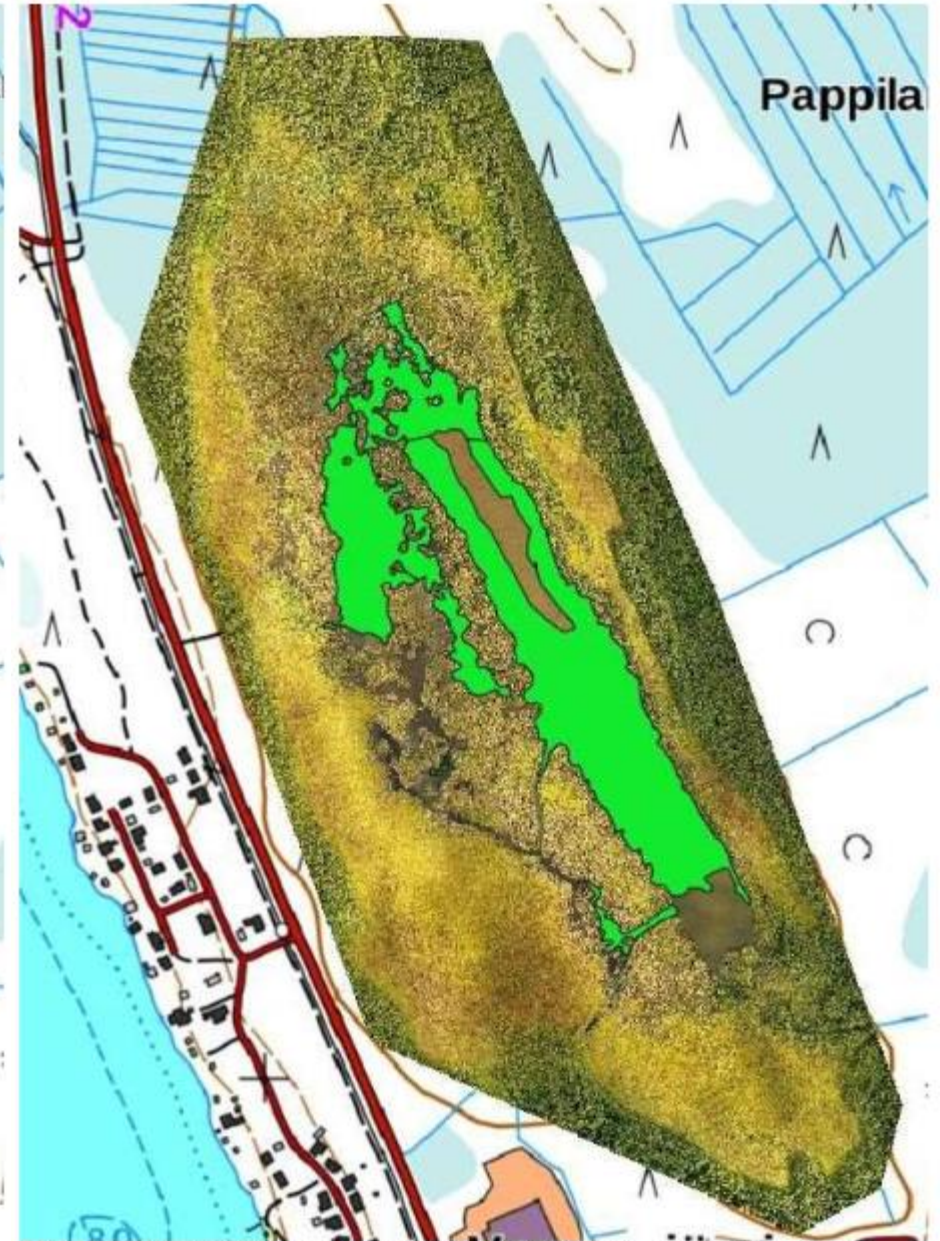
Vehkalampi

Kuva 14. Vehkalammen osa-alueen kasvillisuuskuviosta on esitetty vihertävällä tylppälehtivitikasvusto, sinisellä vesisammal- ja punaisella vesiruttokasvustot (hyvin pienialainen tylppälehtivitikuvion ohessa).

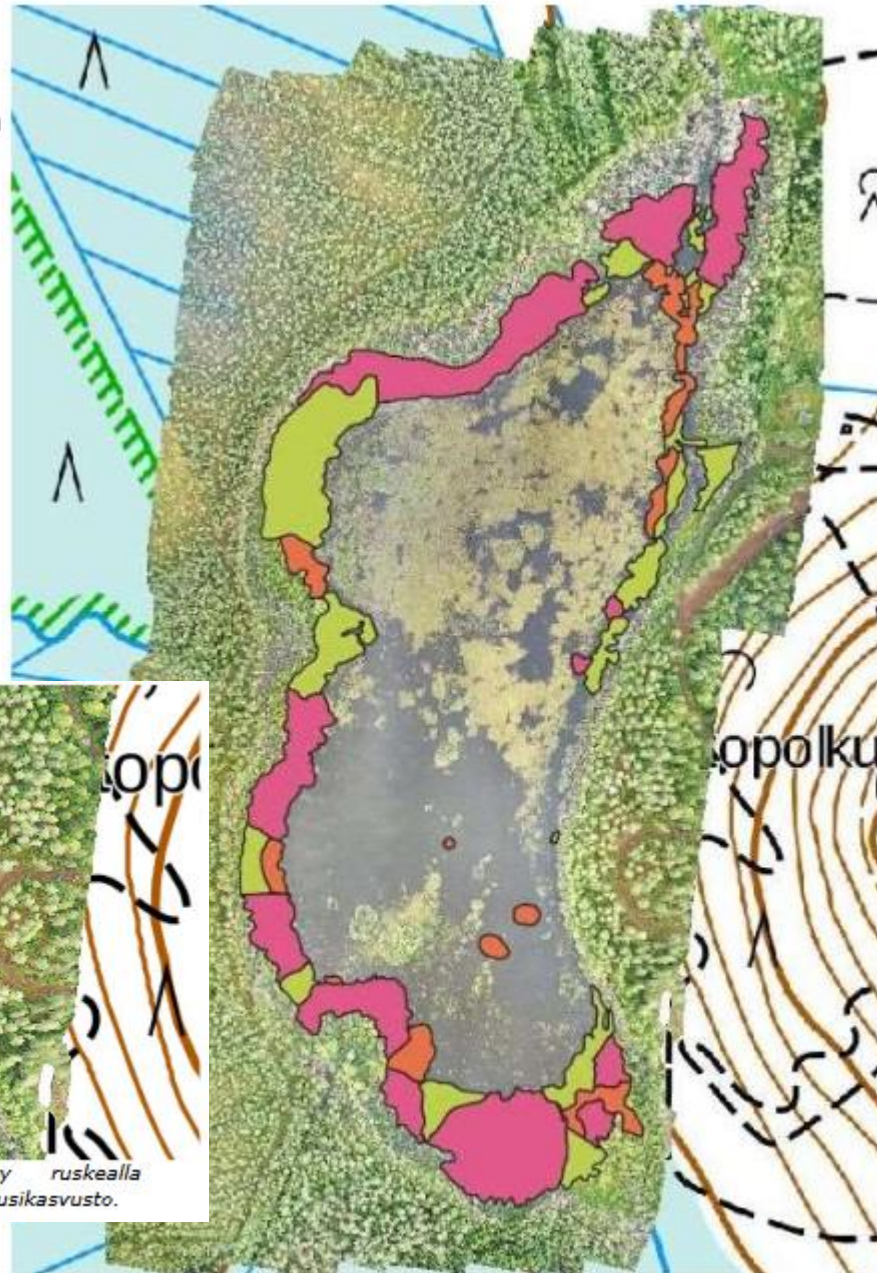
Kuva 12. Vehkalammen osa-alueen kasvillisuuskuviosta on esitetty turkoosilla ilmaversoisten sekakasvustoa, ruskealla rantaluhtaa, vihreällä osmankäämikasvustot ja keltaisella järviruokokasvustot. Taustalla peruskartan päällä on nelikopterilla tuotettu ilmakuva.

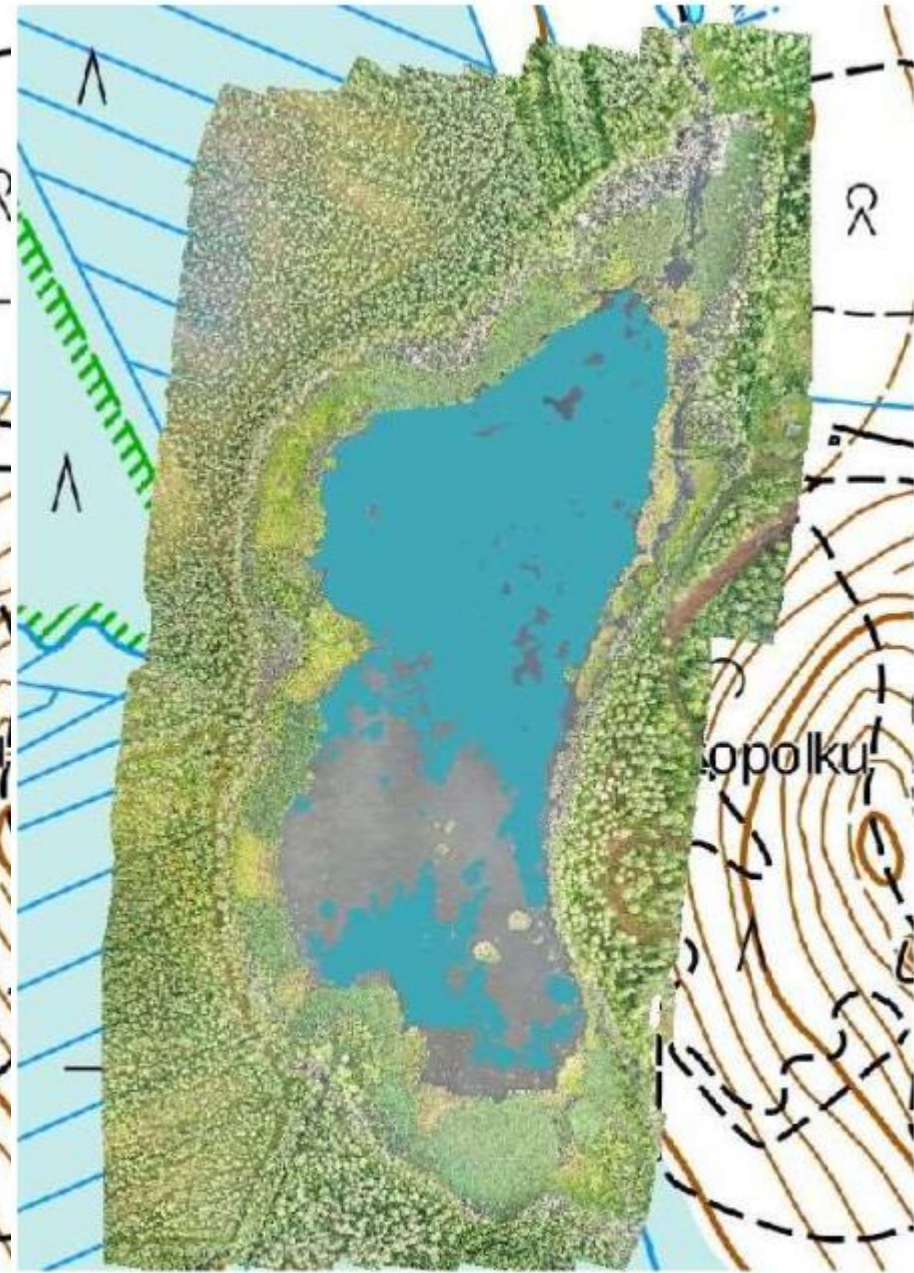
Kuva 13. Vehkalammen osa-alueen kasvillisuuskuviosta on esitetty vihreällä kelluslehtisten vesikasvien kasvillisuuskuviot.

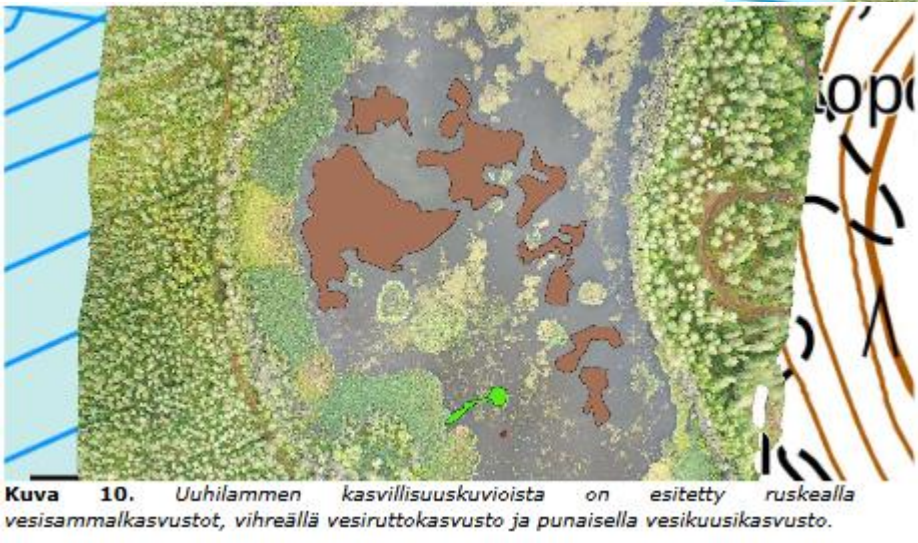
Uuhilampi

Kuva 8. Uuhilammen kasvillisuuskuvioista on esitetty punertavalla järviruokokasvustot, vihreällä rantaluhta ja oranssilla osmankäämikasvustot. Taustalla peruskartan päällä on nelikopterilla tuotettu ilmakuva.

Kuva 9. Uuhilammen kasvillisuuskuvioista on esitetty turkoosilla kelluslehtisten vesikasvien alueet.

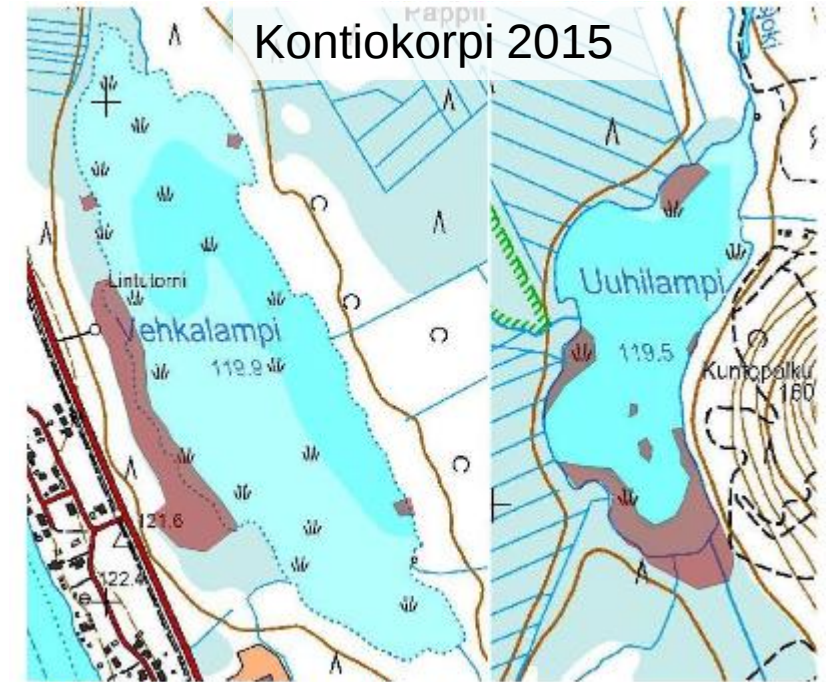
Kuva 10. Uuhilammen kasvillisuuskuvioista on esitetty ruskealla vesisammalkasvustot, vihreällä vesiruttokasvusto ja punaisella vesikuusikasvusto.

Direktiivilajit

- Korentolajisto niukka, lummelampikorennosta yksittäisiä havaintoja Uuhilammella, Vehkalammella niukasti sopivaa elinympäristöä
- Toimenpiteet eivät heikennä alueen Natura-arvoja, kun ne tehdään pesimäajan ulkopuolella

Kuva 16. Vehkalammen kasvillisuusselvityksessä todetut pienet ulpukka- ja lummekasvustot on merkitty kuvassa vihreällä. Kasvustoja havaittiin vain kolmella paikalla. Lumme-, siro- ja täplälampikorennolle on melko niukasti sopivaa elinympäristöä tarjolla.

Kuva 19. Viitasammakon esiintymisalueet.

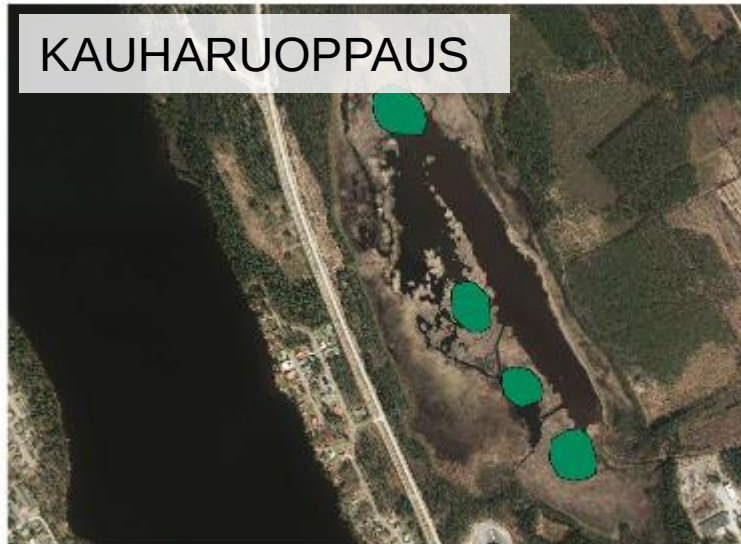
Kuva 15. Uuhilammen kasvillisuusselvityksessä todetut ulpukkasvustot on merkitty kuvassa vihreällä. Punaisella tähdellä on merkitty lummelampikorentojen havaintopaikka.

NIITOT

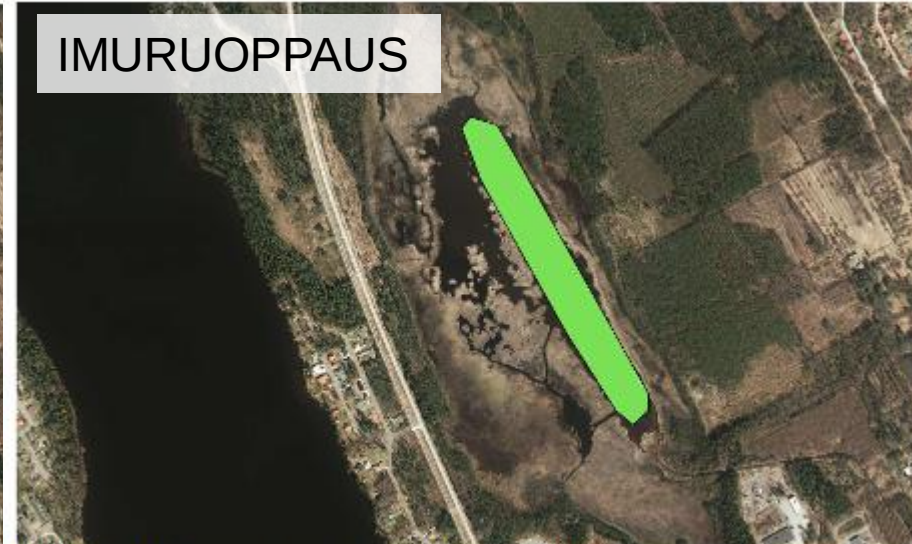
Kuva 20. Vehkalammen kesällä niitettäväksi suositeltu alue (noin 20 noin 1-5 ha). Rajauksen ulkopuolelle jäävät ruovikot ja saraikot o elinalueita ja toisaalta ojitusten tuomaa kuormitusta pidättäviä alueita. Talviaikaan voidaan kasvillisuutta poistaa myös viitasammakkoalueilta. Uuhilammelle suositellaan niittoja vain talviaikaan.

KAUHARUOPPAUS

Kuva 21. Vehkalammen kauharuoppaukseen esitettävät alueet.

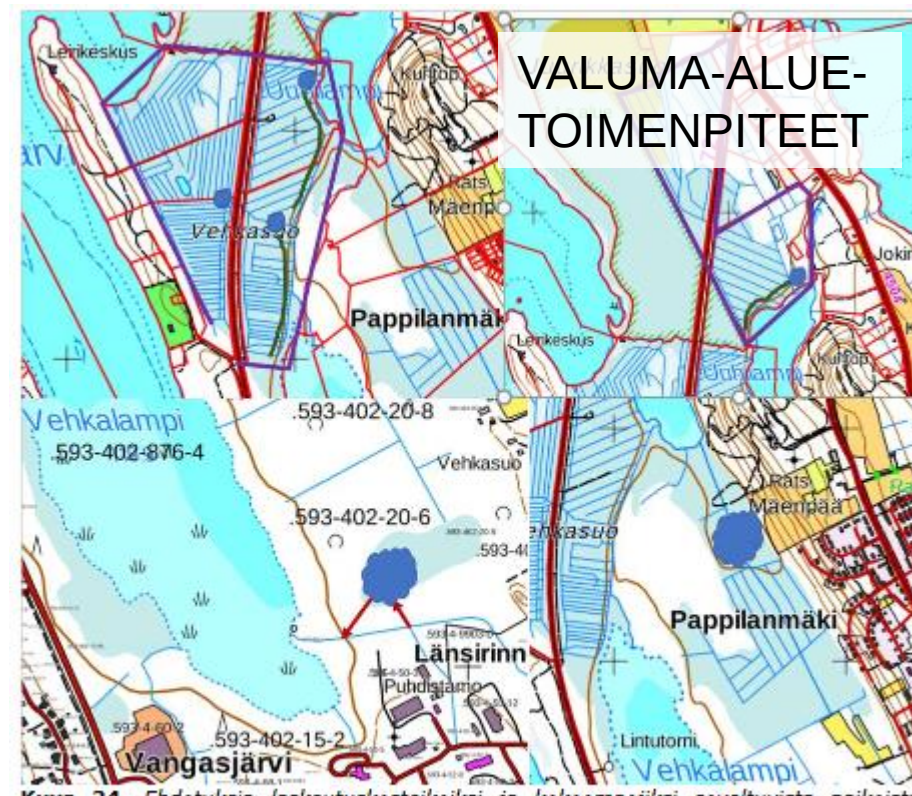
IMURUOPPAUS

Kuva 22. Vehkalammen imuruoppaukseen esitetty alue.

- Ennen ruoppauksia sedimenttitutkimus
- Vedenpinnan nosto ei mahdollinen Uuhilammella, Vehkalamella vaatisi vielä selvityksiä
- Hapetus ei järkevää ennen ruoppauksia
- Hoitokalastusta rysillä Pieksänjärven lahtialueilla jo tänä keväänä

VALUMA-ALUE-TOIMENPITEET

Vehka- ja Uuhilammen kunnostus, tilannekatsaus (Lauri Puhakainen)

- Vesikasviniittojen selvittely kesken. Osmankäämikasvustojen niitto hankalaa, koska näiden kohdalla vesi on yleensä hyvin matalaa. Veden vähyys vaikeuttaa kesäaikaisen niiton toteuttamista. Mahdollisuus esim. väliaikaisesti nostaa vedenpintaa; tapauskohtaisesti mahdollista ilman AVI:n lupaa, mutta pitäisi olla mm. maanomistajien suostumus mikäli aiheuttaa haittaa. Toinen vaihtoehto olisi niittää kasvillisuutta talviaikaan.
- Kaupungilta voisi kysyä, onko tiedossa läjityspaikkaa tai hyötykäyttöä niittojätteille, ja apuvoimaa niittojätteen kasaukseen
- ELY-keskus tilaa sedimenttitutkimuksen Rambollilta kevään aikana. Näytteenotto loppukesällä. Sedimenttitutkimuksen perusteella arvioidaan, onko ruoppauksia järkevä edistää.
- Vehka- ja Uuhilammen linnustoselvitys tilattu (aiempi selvitys 2015). Mukana keväinen pesimälinnustolaskenta sekä kesäaikainen vesilintujen poikaslaskenta.

Muut lintuvesikunnostukset: Tuomiojärvi

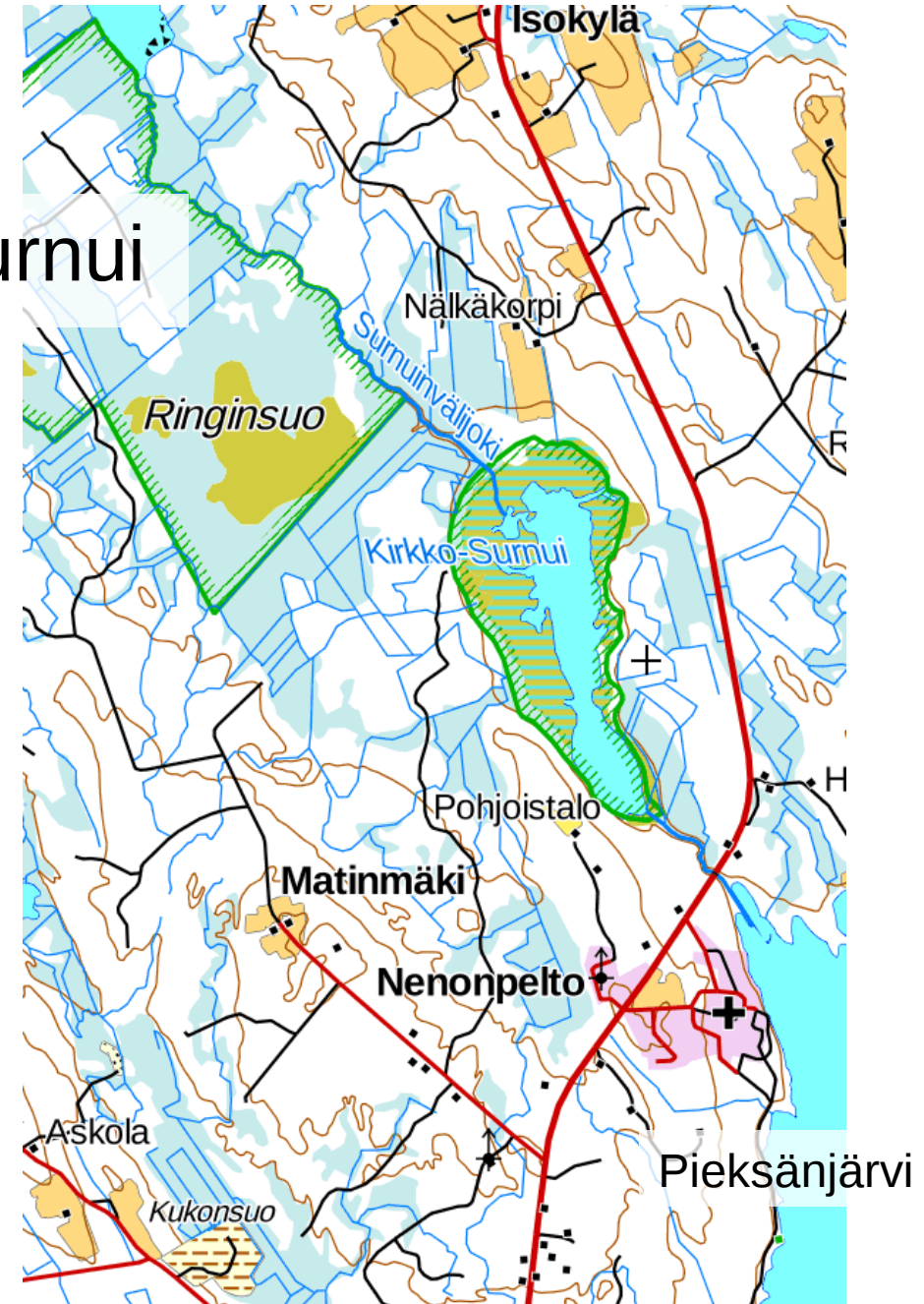
- Hoitotoimien vaihtoehdot vielä hieman auki, pohdinnassa on edelleen keskivedenkorkeuden maltillinen nosto (vaihtoehtoina ruoppauksille). Vanha settipato on joka tapauksessa tarkoitus uusia pohjapadolla.
- Tavoitteena järjestää yleisötilaisuus alueen maanomistajille, jossa vielä esitellään vaihtoehtoja ja kysellään suhtautumista pinnan nostoon. Koronatilanteen takia tilaisuus siirtyy syksyyn
- Kun edistettävät toimenpiteet ovat selvillä, kilpailutetaan konsultti tekemään suunnittelu ja AVI:n luvitus

Muut lintuvesikunnostukset: Kirkko-Surnui

- Hoitosuunnitelma laaditaan 2020, työ tilattu Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä
- Työhön sisältyy keväiset pesimälinnustolaskennat, kesäaikaiset vesilintujen poikaslaskennat sekä tavanomaiset luontoselvitykset (viitasammakko, korennot, kasvillisuus)
- Valuma-alue tarkastelu Metsäkeskuksen kanssa (paikkatietoaineiston avulla)
- Keväälle suunniteltua yleisötilaisuutta ei pysty järjestämään. Ranta-alueen maanomistajia informoidaan kirjeellä. Yleisötilaisuus suunnitella syksyille, missä esitellään selvitysten tuloksia ja kunnostusvaihtoehtoja.

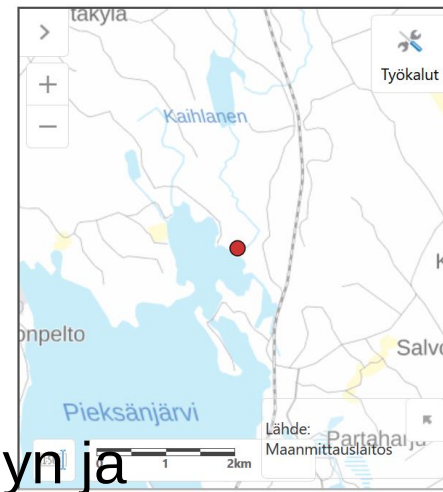
Kyyveden-Pieksämäen kalatalousalueen KHS/VHS-suunnitelma, tilannekatsaus

- Kalatalousalue on työstänyt konsultin kanssa kalastuslain vaatimaa sisältöä (KHS), luonnos valmis, erillinen asiakirja
- Vesienhoitoon liittyviä asioita (VHS) on puitu sidosryhmien kanssa
 - Seurantaryhmä kokoontui 22.8.2019 Pieksämäellä
 - Seurantaryhmä kokoontui 5.11.2019 Haukivuorella
 - Tupailta Kyyveden osalta Haukivuorella 3.3.2020, esittely yleisölle
 - Sidosryhmille järjestetään vielä työpaja 18.5., jotta saadaan jumpattua toimenpiteitä konkreettisemmiksi
- Suunnitelma valmistuu työpajan jälkeen
- Koronatilanteen rauhoituttua pidetään tupailta myös Pieksämäellä

Pieksänjärven säännöstelypadon korvaaminen pohjapadolla

- Haapajoessa kaksi patoa, säännöstelypato ja Haapakosken voimalaitospato
 - esteinä Rautalammin reitin vaelluskaloille → heikentävät vesimuodostuman ekol. tilaa
 - Järvenlaskuyhtiö omistaa säännöstelypadon
 - Kaupunki on toteuttanut säännöstelyn ja tarkkailun
 - Järvenlaskuyhtiötä ei voi purkaa, kun luvassa on määrätty velvoitteita
- Muuttaminen pohjapadoksi?

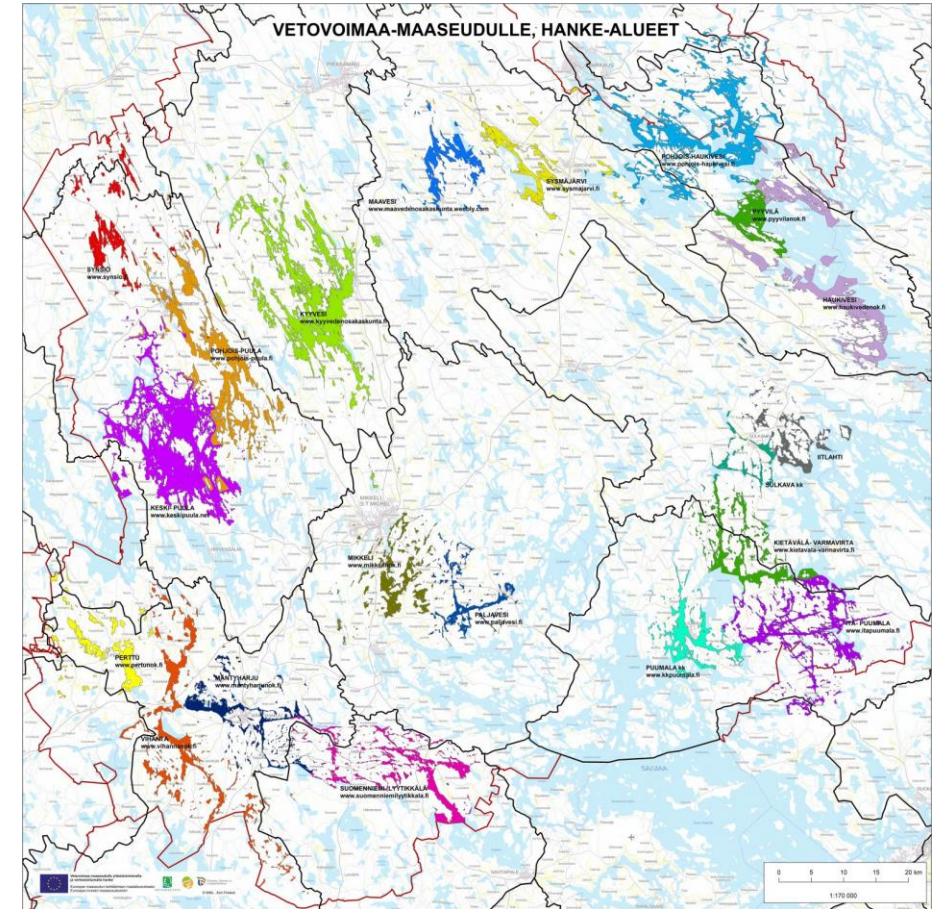

Tuloksena 121 000 ha
yhdistyneitä vesialueita ja 20
uutta, isoa osakaskuntaa!

Osakaskuntien yhdistämishanke

- Vetovoimaa maaseudulle yhteistoiminnalla ja verkostoitumalla –hanke (2017–2020) on päättynyt ([nettisivut](#), [toimintamalli](#))
- Uusi hanke on saanut riittävästi pisteitä arvioinnissa ja ELY-keskus (maaseuturahasto) tekee päätöksen toukokuun aikana
- Hanke pienenee hieman
 - Pieksänjärven yhdistyminen on mahdollista, jos tahtotilaa alueella
 - muut alueen yhdistämishankkeet mahdollisia

Muut vesienhoitohankkeet Pieksämäen alueella

- Syvänsin hoitokalastushanke / Syvänsin kalastushoitokunta
 - Hoitokalastukset Lahnankuttavassa/Syvänsin puolella viime syksynä, saalis 3 700 kg
 - Jatkossa Virtasalmi-Joroinen-kalatalousalueen kautta
- Heiniöjärven kunnostusprojektin esiselvitys (tehostamisohjelma) / Naakkiman osakaskunta
 - Hankkeessa tullaan laatimaan konsultin toimesta esiselvitys, jossa haetaan kustannustehokkaita toimenpiteitä Heiniön tilan parantamiseksi
 - Tuotetaan kunnostusvaihtoehdot ja kustannusarviot
 - Tietoa tullaan käyttämään tulevassa Heiniön kunnostusprojektissa
 - Konsultti valitaan tänä kesänä

Muut vesienhoitohankkeet Pieksämäen alueella

- Virtasalmi-Joroinen-kalatalousalueen vesistökunnostukset
 - Hoitokalastukset talkootyönä Kaitaisten järvillä, 630 kg
 - Pyhityllä hoitonuottausta, yht. 4 700 kg
 - Kunnostukset jatkuvat tänä kesänä
- Metsäkeskus ja ELY-keskus ovat tehneet yhteistyösopimuksen metsätalouden vesiensuojelusuunnittelun käynnistämisestä Kyyveden pohjoisilla valuma-alueilla
 - Maastotyöt ja suunnittelu käynnistyvät toukokuussa